

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Vi har brug for en ny kompetenceoffensiv

Jørgensen, Henning; Lassen, Morten Staun; Klindt, Mads Peter; Hovard Pedersen, Villy; Buchholt, Preben

Published in:
Politiken

Publication date:
2017

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Jørgensen, H., Lassen, M. S., Klindt, M. P., Hovard Pedersen, V., & Buchholt, P. (2017). Vi har brug for en ny kompetenceoffensiv. Politiken.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- ? Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- ? You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- ? You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

POLITIKEN
MODTOG I GÅR151 læserbreve
og debatindlæg5 læserbreve og debatindlæg
handlede om psykiatrienVIGGO HØRUP
(1841-1902)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884EDVARD
BRANDES
(1847-1931)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884Redaktionschef:
Mads Zacho
TeglskovDebatredaktører
Kenneth Lund,
Tarek Omar,
Ditte Giese og
Milla MølgaardJourhavende
Kenneth LundAnalyseredaktør
Poul Aarøe PedersenLederkollegiet
Amalie KestlerKronikredaktør
Marcus RubinDebat
Rådhuspladsen 37,
1785
København V
Telefon, Debat
33 47 23 31
Telefon, Kronik
33 47 24 03
Fax
33 15 41 17

Handlekraftige borgere løser tidens største problemer

Det er på høje tid, at vi som nation får øjnene op for den store omformning af velfærdssamfundet, som i disse år sker ude i landet.

VELFÆRD

JOHANNES LUNDSFRYD, VIBE KLARUP OG JACOB BUNDSGAARD, HHV, BYRÅDSMEDLEM I MIDDELFART (S) OG SELVSTÆNDIG RÅDGIVER, SEKRETARIATS-LEDER FOR HJEM TIL ALLE OG FORMAND FOR FRIVILLIGRÅDET, BORGEMESTER I AARHUS (S) OG NÆSTFORMAND I KL

I disse år er vi vidne til en usædvanlig løsningsfokuseret handlekraft i Danmark. Ikke på Christiansborg, men ude i landet. Mest tydeligt har vi set Venligboerne rejse sig som en markant bevægelse af danskere, der handler på flytningekrisen.

Fødevarebevægelsen Stop Spild af Mad har skabt en bevægelse af borgere, detailhandel og producenter, der hver dag arbejder på at reducere fødevarer spild. Rundtomkring i hele landet er en ny gruppe danskere begyndt at trække gamle mænd og kvinder ud af plejecentre på cykeltur som led i Cykling Uden Alder som et uhyre konkret bidrag til at afhjælpe ensomhed. I mange mindre provinsbyer landet over er borgere trådt sammen for at drive den lokale købmand, biblioteket og forsamlingshuset for hinanden. Den mobilisering om meget konkrete sager kan synes lille eller lige gyldig. Vores bud er, at hos disse aktive danskere ligger løsningen på nogle af de allerstørste problemer, vi står over for som samfund.

UDVIKLINGEN AF vores samfundsmodel handler ikke om for få nattevagter, lange skoledage eller topskat, som man ellers kan forledes til at tro, hvis man følger den nationale debat. Vores samtid er præget af flytningekrise, klimakrise, livsstilssygdomme i vækst og social arv, der ikke brydes. Med andre ord komplekse problemer, som vi ikke umiddelbart kender svarene på.

Vi står over for udfordringer, der er svære at løse med de redskaber, staten

har til rådighed: lovgivning og økonomisk regulering. Og politikudvikling sker på ingen måde gennem paragraf 20-spørgsmål, samråd og kortere eller længere næser til ministre.

Mens staten er fanget i en styringsfilosofi, der handler om at finde den rette blanding af incitamenter og tvang, rykker en række pionerkommuner i disse år med en styringsfilosofi, der er baseret på dialog, alliancer og fælles udvikling tættere på borgerne. De griber borgernes handlekraft og gør det til selve omdrejningspunktet for udvikling af nye løsninger.

Det sker, når Middelfart Kommune giver plads til, at borgerne i landsbyen Føns kan udvikle deres svar på klimakrisen gennem alternativ opvarmning, delekørsel og ikke mindst ved at udvikle deres eget nærvarmeanlæg. Eller når Samsø tager ejerskab over øens fremtid og omdanner øen til demonstrationsprojekt for grønne energiløsninger.

Eller når en daginstitution i Næstved styrker forældreleven blandt meget unge gravide mødre ved at gøre dem til praktikanter blandt de fagprofessionelle pædagoger. I flere byer har jobcentre bedt lokale bankbestyrere, brugsuddele-

INITIATIV. Venligboerne rejste sig som en markant bevægelse af danskere, der handler på flytningekrisen, skriver indlæggets forfattere.

Arkivfoto:
Joachim Adrian

re, slagtere og ejendomsmæglere melde sig som erfarne voksne, der påtager sig at være én, man kan stole på, lære af og støtte sig til for unge – ofte lidt utilpassede drenge – som har svært ved at holde fast i deres uddannelse eller komme godt ind på arbejdsmarkedet. De voksne åbner deres netværk, giver gode råd eller er bare dem, der ringer og minder om, at det er mandag og på tide at stå op.

Og overalt i landet breder sig en handlekraft om den store opgave med at integrere de nye flytninge. Integration kan man ikke lovgive sig til, det sker konkret på villavejene, på arbejdspladser og til

forældremødet, når borgere beslutter sig for at ville åbne fællesskaber for de nye medborgere.

DET ER PÅ høje tid, at vi som nation får øjnene op for den store omformning af velfærdssamfundet, som i disse år sker ude i landet. En lang række rodsrud bryder frem.

Velfærdsstaten tog sin begyndelse ude i de røde kommuner i begyndelsen af 1900-tallet med ideer om bedre socialhjælp, fælles transport og en styrket offentlig skole.

I 1960'erne gik kommuner som Gladsaxe foran med udvikling af kultur- og idrætspolitik. Og siden var de Venstre-ledede kommuner i Farum og Græsted-Gilleleje førende i udviklingen af de liberale ideer om udlicitering.

Vores påstand er, at vi atter er vidne til, at en række pionerkommuner skaber næste fase af vores velfærdssamfund. Denne gang handler det om at åbne den offentlige sektor for borgere, foreninger og virksomheder og invitere flere med i udviklingen af løsninger på de problemer, vi kender, men endnu ikke ved, hvordan vi konkret skal løse. Ude omkring i Danmark er alle disse rodsrud af ideer med til at teste os frem til løsningen på bedre integration, opgør med ensomhed, bedre folkesundhed og modeller for CO-neutrale byer.

I centrum af forandringerne står den lokale politiker, der i disse pionerkommuner er rykket ud af rådhuset og ud i lokalområdet for der at bakke borgere op i deres handlekraft. Selv om der overalt i den vestlige verden kan være grund til bekymring over udviklingen af vores demokratier, vil vi mene, at der er grund til optimisme. Rundtomkring vokser et nyt og stærkt politisk engagement frem, som tager fat på de store dagsordener – om end det sker i det små.

I centrum af forandringerne står den lokale politiker, der i disse pionerkommuner er rykket ud af rådhuset og ud i lokalområdet for der at bakke borgere op i deres handlekraft. Selv om der overalt i den vestlige verden kan være grund til bekymring over udviklingen af vores demokratier, vil vi mene, at der er grund til optimisme. Rundtomkring vokser et nyt og stærkt politisk engagement frem, som tager fat på de store dagsordener – om end det sker i det små.

Indlæggets forfattere udgav i sidste uge bogen 'Rodsrud – Venligboerne, nærvarme og trivsels-tanter – hvordan lokale fællesskaber genskaber velfærd' (Gyldendal)

KRONIKEN 21. marts 2017

Vi har brug for en ny kompetenceoffensiv

HENNING JØRGENSEN,
MORTEN LASSEN,
MADS PETER KLINDT,
VILLY HOVARD PEDERSEN
OG PREBEN BUCHHOLT

Der er brug for en fornyet og massiv fokus på efteruddannelse af arbejdskraften. Livslang læring er vejen til velstand og sikkerhed – for den enkelte og for landet.

Henning Jørgensen er professor på Carma, Aalborg Universitet. Morten Lassen og Mads Peter Klindt er lektorer samme sted. Villy Hovard Pedersen er tidligere direktør i Undervisningsministeriet. Preben Buchholt er tidligere direktør i beskæftigelsesforvaltningen, Aalborg Kommune, og tidligere direktør i Arbejdsmarkedsstyrelsen

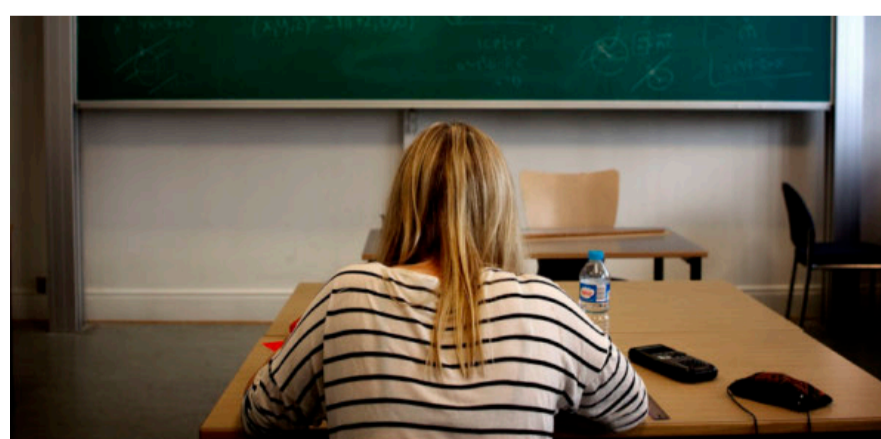
STATSMINISTEREN vil gøre os alle til 'vindere'.

Det var hovedbudskabet i hans nytårstale. Det var en fremtidsvision. Donald Trump vil gøre »Amerika stort igen«. Det er en nostalgisk kampagne. Det samme gjaldt Brexit-kampagnen. Flere vil stille uret tilbage.

Vejen til at blive fremtidens vindere går dog ikke over nye 2025-planer, langsigtede beregninger og fremskrivninger eller flere offentlige besparelser, men over massiv satsning på de fremtidige konkurrenceparametre: kvalificeret og motiveret arbejdskraft. Der skal stadig tilpassing og udvikling af kompetencerne til at sikre det. Dynamikken og hastigheden i forandringer kalder på alt andet end statiske måder at betragte, analysere og programmere indsatser på.

Her har videre- og efteruddannelsessystemet (VEU) en central rolle. Det er et voksenuddannelsessystem, som er med til at sikre fleksibiliteten på arbejdsmarkedet, og som for lønmodtagerne er en adgangsbillet til jobs, nye jobs, bedre jobs og altså fremtidig beskæftigelse.

Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) er en del heraf. På erhvervsskoler og AMU-centre leverer de korterevarende og kompetencegivende kurser tilpasset udviklingsbehov. Den første generation af AMU kom i 1960 for 'specialarbejdere', og siden er de blevet et uundværligt 'smøremiddel' og en hjælp til at sikre ikke-fag-

SKOLEBÆNKEN. Der er alt for lidt politisk fokus på efteruddannelse i Danmark. Det må ændres, hvis vi skal klare os i en omskiftelig tid. Foto: Finn Frandsen (arkiv)

lærte og faglærte fortsat plads på arbejdsmarkedet, til at sikre virksomhederne arbejdskraftforsyning og kompetencer og til at få dansk flexicurity til at køre.

Omstillingskravene klarer grunduddannelserne ikke alene. Over for et stigende VEU-behov står et massivt fald i deltagerantallet på AMU siden 2010. Alligevel er den politiske opmærksomhed gennem de senere år gledet helt væk fra VEU og AMU. Det er næsten katastrofalt.

I en mere og mere vidensbaseret samfundsudvikling vil investeringer i kompetenceudvikling, arbejdsorganisering, infrastruktur og innovation skulle indtage nøgleroller.

Det er en ny dagsorden, der er brug for,

samtidig med at vi må skrotte gamle økonomiske modeller og praksisser. Ellers rustes arbejdsmarkedet og det danske system ikke til ændrede vilkår.

Det alt for kortsigtede og partielle må væk. Modeller og strategier må nytænkes. En ny kompetencedagsorden må ikke kun have fokus på at øge voksnes formelle uddannelsesniveau, for der er ikke et 1:1-forhold mellem formel uddannelse og konkret jobpindplacering.

I SIN NYTÅRSTALE lovede statsministeren også en ny trepartsaftale om VEU, hvor AMU-systemet er blevet placeret. Det bliver efter de igangværende overenskomstfornyelser, en sådan kan indgås, må man

forstå. Men der er allerede nedsat et ekspertudvalg, som skal komme med analyser og ideer til, hvordan fremtidens vindere på arbejdsmarkedet produceres.

Diskussion heromkring er overordentlig væsentlig. For det fremadrettede. Denne Kronik skulle gerne kunne være et bidrag til at forstå behovet for et nationalt kompromis – en national samling – omkring VEU og AMU-aktiviteter som basale for en sådan strategi. Ellers kan man ikke manøvrere og innovere i de nye og omskiftelige omgivelser.

Når det ikke er nostalgi, men fremtidsvisioner, der skal danne basis for de politiske og faglige prioriteringer, må man både have øje for, hvad det er for betingelser, nye styrkepositioner vindes i, og et kritisk blik på den hidtidige programmering af indsatsen. Ellers kan der ikke sættes en ny dagsorden.

Meget virker i dag, hvor lønmodtagere opkvalificeres, men prioriteringer på området kan gøres anderledes stærke, så det hjælper alle til at være mere produktive og til at kunne fastholde tilknytning til arbejdsmarkedet. Også for de kortuddannede.

Det er det danske flexicurity-system, som skal piloteres bedre og udvikles til nye omstillingskrav og funktionssammenhænge.

“ Det drejer sig i sidste instans om at sikre et højmobilt arbejdsmarked

muligheder og rettigheder for både ledige og beskæftigede til at få sikret kompetencer, der kan modsvare arbejdsgivernes efterspørgsel. Tilsvarende har arbejdsgiverne liberale afskedelsesregler.

Men det drejer sig i sidste instans om at sikre et højmobilt arbejdsmarked, hvor den enkelte ansatte kan præstere høj funktional fleksibilitet i virksomheden, så der er mulighed for at påtage sig flere arbejdsopgaver, arbejde mindre specialiseret, men også mere produktivt samt kunne tage ny teknologi i brug.

Her indtager VEU og AMU's indsats med voksenuddannelse og uddannelse af ledige en væsentlig dynamofunktion. Både den interne og den eksterne mobilitet kan øges ad den vej, og virksomheder sikres stor omstillingsevne.

Flexicurity hviler således også på en social kontrakt om at afbalancere økonomiske og sociale hensyn, og det er institutionerne indrettet efter. De understøtter hinanden og hjælper med til at sikre en unik dansk komparativ fordel. Institut-

6 | DEBAT

LÆSERNE MENER

SLUK FOR TV'ET

Morten Jung, viceborgmester (R), rådmænd og formænd for Kultur- og Fritidsudvalget, Frederiksberg Kommune: En undersøgelse fra SDU viser, at andelen af 20-39-årige frivillige ledere i foreningslivet er faldet fra 39 pct. i 2004 til 24 pct. i 2015. En grund, der angives for ikke at deltage, er manglende tid. I 2015 så danskerne i gennemsnit tv 3 timer om dagen ifølge Danmarks statistik. Måske handler det ikke så meget om tid, men om prioritering.

I foreningslivet er der dialog mellem alle aktive uden hensyntagen til social baggrund. Engagement i foreningslivet mindsker polariseringen i vores samfund, og så er det sjovt at være med. Derfor: Sluk for tv'et og deltag - der er brug for alle og plads til alle.

STØJBERGS KAGE

John Havn Eriksen, Niels Ebbesen Vej 3C, Frederiksberg: Sådan en flot othelloagkage er ikke billig. Hvem har egentlig betalt for den? Hvis jeg har været med over skatten, bedes skatteministeren venligst refundere mig min andel, tak.

STOP STØJBERG

Morten Hansen, Hestehavevej 3, Nykøbing F.: Efter Støjbergs kagestunt kan det undre, at ingen af Venstres tidligere så hæderlige politikere offentligt tager afstand fra ministerens grænseoverskridende sprogbrug og adfærd. Hun er en enorm belastning for vores tiltro til Løkke og Co.s humanisme, og hun er åbenbart den minister, der skal udføre det beskudte arbejde for partiet og regeringen.

Hendes grænseles infame udtalelser om flygtninge og indvandrere er en skændsel for vores folkestyre og bør stoppes hurtigst muligt.

KULTURFRI DAG

Andreas Dawe, Højdedraget 5, Valby: Politiken har åbenbart besluttet sig for, at dens læsere kun interesserer sig for kultur fra mandag til lørdag. Om søndagen (den dag, hvor mange af os faktisk har god tid til at læse avisen) er vores interesse for kunst og kultur åbenbart og på magisk vis forsvundet som dug for solen, mener man på højeste sted.

Det må være den eneste forklaring på, at Politiken Søn-

dag nærmest er klinisk rensset for kulturstof. Kom igen, Politiken. Det er for ringe.

STRAF SOM HÆVN

Laurids Larsen, Nordre Strandvej 142, Risskov: Justitsminister Søren Pape Poulsen (K) har gjort sig bemærket ved at forlange stop for fængsels humane indstilling med at give en beskeden julegave til fangerne og senest med at forlange varetægtsfængslede, hvis forseelse endnu ikke er bedømt, henvist til fængsel i stedet for mulighed for fodlænke.

Begge sager tyder på en meget stærk tro på, at kun straf og mere straf er den retfærdighed, der skal til over for dem, der har bragt sig i en så uheldig situation. For det kan vel ikke være et mere eller mindre bevidst ønske om at skabe 'forhærdede tidselgemytter', som kan være basis for stadig hårdere straffe?

For samfundet må det givetvis være formålet at rette op på de omhandlede personer frem for kun at straffe som hævn.

IDEOLOGI, IKKE FATTIGDOM

Michael Thestrup, Sparresholmvej 13, Brønshøj: Trods fattigdom i Sydafrika, Paraguay, Vietnam, Nepal, Madagaskar, Bulgarien, Filippinerne, Haiti og mange andre fattige ikke-muslimske lande er de ikke kilde til global terror.

Desuden er befolkningerne i de stenrige arabiske Golf-stater ikke fredeligere stemt over for Vesten end befolkningerne i mindre velstående muslimske lande, tværtimod. Samtidig viser al erfaring, at konkrete muslimske terrorister rekrutteres fra alle samfundslag.

I modsætning hertil kører fattige uuddannede og marginaliserede romaere ikke lastbiler gennem menneskemængder, sprænger sig selv i luften på cafeer, truer med død over Vesten i almindelighed samt Israel og USA i særdeleshed, benytter flyvemaskiner som missiler imod højhuse, sten mod politi, brandvæsen og ambulancefolk på arbejde, gruppevoldtager unge kvinder som nyårsforføljelse eller angriber debatmøder for ytringsfrihed.

Alt peger derfor på, at terror har meget lidt at gøre med fattigdom og alt at gøre med islamistisk ideologi.

DAGENS CITAT

Alle de borgerlige idealer og den borgerlige modstandsvilje forsvandt sammen med Sovjetunionens undergang. Måske var det alt sammen bare snak og attitude, men hvis det alligevel var ærligt ment, så lad det genopstå. Hvis ikke, skal vi i de næste mange år gå hjemløse rundt og sukke: 'Åh, hvor jeg dog savner Sovjetunionen'. Ikke for unionens grusomhed, men for de idealer, grusomheden i trods og kontrast holdt levende hos os Flemming Chr. Nielsen, journalist, forfatter og oversætter. På Altinget.dk

Det er medlemmerne, der styrer folkekirken

FOLKEKIRKEN

METTE BOCK, KULTURMINISTER OG KIRKEMINISTER (LA)

»HVORFOR SKAL folkekirken ikke spare, når alle andre skal?«. Det spørgsmål stiller religionssociolog Brian Arly Jacobsen i Politiken søndag.

Historien om folkekirken præsenteres herefter - igen - som en forfaldshistorie. Men historien om folkekirken kan lige så sandt præsenteres som en enorm succeshistorie: 3 ud af 4 borgere er fortsat medlemmer, helt frivilligt, trods indvandring, sekularisering, ateistisk mission og kirkeskat.

»Hvordan går det da til, at folkekirken får flere og flere penge med færre medlemmer?«, spørger Jacobsen.

Kirkeskatten, herunder dens niveau, fastsættes og forvaltes primært af folkekirken selv. Netop fordi vi

har en folkekirke, ikke en statskirke. Når befolkningens indkomstniveau stiger, kan indtægterne også stige trods udmeldelser.

Jeg ser gerne, at kirkeskatten sænkes, og forventer naturligvis, at folkekirkens lokale organer forvalter ressourcerne med omhu. Men jeg respekterer armslængden og blander mig ikke.

HVERKEN BRIAN Arly Jacobsen eller jeg kan forudse, hvordan folkekirken vil udvikle sig de kommende år. Men jeg kan konstatere, at flere unge og deres forældre søger folkekirken. I den seneste tid er det bl.a. blevet bekræftet af det høje konfirmandtal, interessen for babysalmesang og minikonfirmander.

I en tid med kulturmøder, trosbaserede møder, folkevan-dringer mv. er jeg i modsætning til Brian Arly Jacobsen ret overbevist om, at vi fortsat har en levende folkekirke om både 20 og 30 år. Hvis vi vil, og det, tror jeg, flertallet af borgerne vil.

Men vi har heldigvis religionsfrihed i Danmark, og det står derfor borgerne fuldstændig frit for, om

Jeg ser gerne, at kirkeskatten sænkes, og forventer naturligvis, at folkekirkens lokale organer forvalter ressourcerne med omhu

trossamfund har så massiv opbakning som folkekirken i Danmark. Skal det fortsætte, må folkekirkens egne medlemmer, demokratisk valgte organer og ansatte sikre dens fortsatte legitimitet, herunder ansvarlig forvaltning af medlemmers bidrag.

de vil være medlem af folkekirken, et andet trossamfund eller helt vende ryggen til det at tro.

Vi skal huske, at folkekirken ikke blot er en statslig institution på linje med Skat eller Vejdirektoratet. Og netop fordi det er en folkekirke og ikke en statskirke, afhænger folkekirkens nutid og fremtid af medlemmernes opbakning. Uden folkelig opbakning ingen folkekirke.

Jeg kender ikke til andre frie samfund, hvor et enkelt

Politiken fordrejer frygteligt eboladilemma

REPLIK

JESPER BRIX, DIREKTØR I LÆGER UDEN GRÆNSER

NÅR MAN læser søndagens udgave af Politiken, får man et sensationsdrevet indtryk af, at Læger uden Grænser aktivt har overvejet at lade patienter dø. 'Ebola-helten, som Læger uden Grænser af etiske grunde lod dø', hedder overskriften på forsiden. At 'lade nogen dø' betyder, at man ved, at man har mulighed for at redde nogen, men vælger ikke at gøre det.

Dette er en alvorlig fordrejning af et meget svært dilemma, som vi stod midt i under det frygtelige ebolaudbrud i Vestafrika i 2014.

Materialet til denne artikel kommer fra vores bog 'The Politics of Fear'. Der bliver altså ikke 'afsløret' noget, for bogen er blevet skrevet for åbent at debattere, hvad der skete under ebolapandemien, og for at drøfte de erfaringer, som Læger uden Grænser og andre organisationer gjorde sig i de kaotiske måneder, hvor ebolapandemien var på sit højeste. Denne åbenhed skulle gerne føre til, at man under en kommende epidemi kan gøre det bedre.

Artiklen handler om dr. Sheik Humarr Khan, der var landets ledende ebolaekspert og selv var blevet smittet med ebola. Han valgte at lade sig indlægge på et af vores ebolacentre. Det blev under intens diskussion drøftet, om dr. Khan skulle have eksperimentel medicin kaldet ZMapp. Læger uden Grænser

fik tilbudt en enkelt dosis af denne medicin, som aldrig før var blevet afprøvet på mennesker.

Det placerede Læger uden Grænser i et frygteligt dilemma. Vi ville gerne hjælpe dr. Khan, men Ifølge Verdenssundhedsorganisationen WHO og for Læger uden Grænser var det uetisk at give en sådan medicin.

I Læger uden Grænser mener vi, at Politiken har valgt en sensationspræget og unuanceret behandling af denne meget komplekse situation, der ledte til et menneskes død

svarende frygteligt, og det kunne desuden have udviklet sig livsfarligt for tusindvis af andre patienter.

Hvis Læger uden Grænser blev opfattet som eksperimenterende med ikke-godkendt medicin til den afrikanske befolkning imod officielle anbefalinger, kunne det have resulteret i trusler fra befolkningen og have tvunget os til at stoppe vores hjælp til over

10.000 andre patienter. Det var et stort medicinsk og operationelt dilemma at stå over for. Så nej, Politiken, vi lod ikke bare en patient dø. Vi stod midt i et frygteligt dilemma, der kunne have enorme konsekvenser - ikke kun for dr. Khan, men for tusindvis af andre patienter.

DESUDEN KAN man i artiklen læse, at der var »antydning af racistiske undertoner« under forløbet, fordi to vestlige personer fra en anden organisation fik tilbudt ZMapp. Det fremgår ikke tydeligt, at Læger uden Grænser slet ikke var involveret i behandling af disse to patienter. De fik medicin, efter at dr. Khan var død, og de blev fløjet til USA til behandling. WHO forsøgte også at få dr. Khan evakueret, men det lykkedes ikke.

Det er også forkert, når Politiken skriver, at Læger uden Grænser »truede med at rejse hjem«, hvis dr. Khan fik medicin. Enkelte ansatte sagde, at de ville rejse, hvis man gav medicin til dr. Khan, men ikke kunne tilbyde den til hans sidemand og andre patienter, inklusive andet smittet sundhedspersonale. Men med 4.000 nationalt og 350 internationalt ansatte, der selv valgte at sætte livet på spil for at redde andre, var Læger uden Grænser under alle omstændigheder blevet og havde arbejdet videre for at redde liv i Vestafrika.

Læger uden Grænser mener vi, at Politiken har valgt en sensationspræget og unuanceret behandling af denne meget komplekse situation, der ledte til et menneskes død. Vi tager stærkt afstand fra det fejlagtige billede, der tegnes af Læger uden Grænseres indsats under ebolapandemien.

Vi har brug for en ny kompetenceoffensiv

tionerne er jo ikke mål i sig selv, men instrumenter til at sikre flexicurity og dens fordele.

Det betyder ikke, at alt klares lige godt for øjeblikket. Gennem de sidste 7 år er AMU-aktiviteten f.eks. blevet mere end halveret. Selv om der er høj aktivitet i virksomhederne, er det blevet 'bøvlet' og besværligt med AMU, og systemet ses eler omtales af mange som et uddannelsespolitisk mere end et arbejdsmarkeds-politisk redskab med blik på brugernes aktuelle behov.

Sammen med et problemfyldt beskæftigelsesystem, et uoverskueligt antal udbydere af voksenuddannelse, underfinansiering og altså mangel på kunder giver det store problemer. Målsætningerne er uklare, og et sådant system kan ikke overleve - slet ikke som blot et vedhæng til erhvervsuddannelserne. Sådanne forhold er også en del forklaring på, at AMU er valgt fra af mange virksomheder og lønmodtagere.

Nytænkning må tage bestik af omgivelserne. Rammerne er ikke længere masseproduktion, men ordreproduktion og tilpasset service. Hurtige omstilling og innovation. Produktcykler bliver kortere og kortere, og konkurrencekampen får hurtigt nye aktører og tilbud på banen. Jobbene skifter karakter, og samspillet mellem kompetente, fleksible og mobile mennesker og institutioner bliver centralt.

I en 'lærende' økonomi er det livslang læring, som er bolværket for lønmodtagere og virksomheder mod en udlevring til markedernes disruptive kræfter. Prognoser om fremtidig mangel på faglært arbejdskraft har længe vakt be-

Livslang læring er bolværket for lønmodtagere

ved tilgang af nyuddannede unge. Det går alt for langsomt og forstærkes af, at volumen i EUU-uddannelserne er alt for lille. Den indgåede trepårtsaftale om flere praktikpladser vil næppe løse hele problemet. Det vil et 'dobbelt uddannelsesløft', som LO slår til lyd for, heller ikke.

SAT LIDT PÅ spidsen: Det er ikke faglærte, som vi kender dem, der bliver mangel på fremover, men kompetencer.

Det er ikke simpelthen kvantitativ ubalance for enkeltfag, der bliver det store problem, men at få rustet hele arbejdsmarkedet og virksomhederne til at kunne operere mere fleksibelt, offensivt og kvalitetsbetonet. Kompetencehævning må ske uanset formelt uddannelsesniveau.

Det er kooperative og kreative løsninger, der kaldes på, ikke disruption og marginalisering af store dele af arbejdsmarkedet og virksomhederne til at kunne operere mere fleksibelt, offensivt og kvalitetsbetonet. Kompetencehævning må ske uanset formelt uddannelsesniveau. Det er kooperative og kreative løsninger, der kaldes på, ikke disruption og marginalisering af store dele af arbejdsmarkedet og virksomhederne til at kunne operere mere fleksibelt, offensivt og kvalitetsbetonet. Kompetencehævning må ske uanset formelt uddannelsesniveau.

lymring, for virksomhedernes forsynings af arbejds-kraft vil så blive et problem. Vi får flaskehalse. Også fordi de omfattende kompetencekrav ikke kan opfyldes

ved tilgang af nyuddannede unge. Det går alt for langsomt og forstærkes af, at volumen i EUU-uddannelserne er alt for lille. Den indgåede trepårtsaftale om flere praktikpladser vil næppe løse hele problemet. Det vil et 'dobbelt uddannelsesløft', som LO slår til lyd for, heller ikke.

DERFOR FORESLÅR vi følgende: At udvalgsarbejde og fremtidig strategi på området for det første tager afsæt i en langt bredere kompetenceforståelse end den snævre og formelle, der hidtil har været brugt i uddannelses- og arbejdsmarkedssystemet.

Fokus må være at løfte den enkelte evner og villighed til i praksis at varetage både kendte og nye jobfunktioner på forskellige niveauer - uanset formel uddannelsesbaggrund. Ny jobskabelse, også til ikke-faglærte, indebærer højere kvalifikationskrav og højere fleksibilitet, og det tilsiger også en bredere forståelse af kompetencer og deres brug i den løbende arbejdspladslæring.

Dermed må succeskriterierne for kompetenceindsats også nydefineres. AMU-aktiviteter må udvikles tættere på virksomhederne og branchernes behov. Lokalt og regionalt.

For det andet må kompetenceudvikling med udgangspunkt i den konkrete praksis give læring og organisering primært plads, og det forudsætter, at jobrettede realkompetenceudringer bliver brugt langt oftere og stærkere, end det

Det er ikke faglærte, som vi kender dem, der bliver mangel på fremover, men kompetencer

tionerne. Flere vinduer skal åbnes mod virksomhederne.

For det tredje må institutionerne geares anderledes stærkt til et fælles virke for at øge indsatsen. VEU skal være attraktivt 'forretningsområde' for institutionerne. Ganske mange interne problemer i institutionssystemet hindrer i dag, at man får udnyttet mulighederne - og brugt de penge, der politisk og fagligt er sat af til uddannelsesaktiviteter.

Det er ikke penge, der er mangelvaren p.t., men bedre institutionsbetingelser for et kompetenceløft af hele arbejdsstyrken. Indeholdt heri er behov for nye regelsæt, stærkere faglige og pædagogiske miljøer med større videns- og erfaringsdeling, forsøgs- og udviklingsmidler, bedre erfaringsudveksling og bedre balance mellem kontrol og tillid i implementeringsledet.

For det fjerde må skolernes forretningsmodel ændres. En helt overvejende kvantitativ og aktivitetsbaseret styring og finansiering kører i dag, uden kobling til effekt hos brugerne og arbejdsmarkedsmæssige virkninger.

Det fremmer en ren forretningsstænkning hos udbydere af VEU, herunder

hidtil har været tilfældet. Der er både et uddannelses- og et beskæftigelsesperspektiv, som skal lægges til grund. Det må samtidig afspejle sig i en nydefineret af opgavesættet for uddannelsesinstitutionerne.

Det vil være kooperative og ikke kun koordinering, der bliver behov for fremover mellem politiksystemer og institutioner. Endelig, for det sjette, må der ske en forbedring af det beredskab, som VEU og AMU udgør i forhold til aktuelle og fremtidige kompetenceproblemer på arbejdsmarkedet, og der må findes mere egnede finansierings- og styringsmodeller. Føl-somheden over for konjunkturændringer og pludselige politiske reformtiltag må nedsættes. Produktionshorisonterne bør være både kort-, mellem- og langsigtede. Det må de nationale programmeringer, den regionale koordinering og den lokale udmøntning hjælpe med til.

Alt sammen er det forslag til at sikre, at i morgen ikke bliver ligesom i dag. Vi har haft et årti med dårlige økonomiske og beskæftigelsesmæssige resultater. For unge i Europa har den nye normalitetstilstand været recession, stagnation og ledighedsrisiko. Den finansielle krises byrder har også været store for mange voksne arbejdstagere, der har mistet job og tro på fremtiden.

Flexicurity-systemet har dog været med at sikre, at danske unge ikke er kommet i lige så håbløse situationer som unge i sydeuropæiske lande.

Kvalificering af voksne har det imidlertid kortet på gennem snart et årti på trods af ambitiøse målsætninger i trepartsaftalen fra 2007 mellem den borgerlige regering og parterne. Virksomhederne har konsolideret sig, og det samme har lønmodtagere, der som forbrugere er blevet skræmte af ledighed og 'reformamok'-bølgen. Kommunerne har droppet uddannelse af ledige ned til næsten ingenting. Mange lønmodtagere tænker for kortsigtet, og ufaglærte er mest bekymrede for, om de kan holde indtil pensionen. Politiske reformer af bl.a. pensjonsalder og efterløn har konsolideret frygten i mange. Nu er digitalisering og robotisering blevet noget, mange lønmodtagere føler sig truet af - også middelklassen. Frygtsomheden må overvindes. Folk skal motiveres til fremtiden.

Der må skabes en national samling om kompetencesatsninger for alle. En sådan ny social kontrakt må hjælpe med til at få nydefineret fremskridtet ud fra et arbejdsmarkedsmæssigt kompas, som er til gavn for både virksomheder og lønmodtagere, og der må kunne placeres ansvar hos alle aktører, herunder også LO og DA. VEU og AMU vil i revitaliseret udgave kunne være med til at sætte den vindkurs, som statsministeren så rigtigt har set behovet for.

HENNING JØRGENSEN, MORTEN LASSEN, MADS PETER KLINDT, VILLY HOVAR PEDERSEN OG PREBEN BUCHHOLT.